

nemføre samtidig med den af mig nys nævnte Afskillelse af den dømmende og administrerende Myndighed. At det isvrigt i de mindre Kjøbstadcommuner — og vi have jo Kjøbstadcommuner, som i Omfang og Folketal ere langt mindre end mangen Landcommune eller mangt et Sogneforstanderskabsdistrict, — vil have sine meget store Vanskeligheder at gennemføre en saadan Afskillelse, behøver jeg neppe at henlede Opmærksomheden paa. Dermed vil man desuden faste pver paa en saadan lille Commune en ganske uforholdsmæssig Byrde, idet jeg anseer det for givet, at naar Borgemeesteren skal være en af Communen valgt Embedsmand, maa han ogsaa lønnes af selve Communen, istedfor som nu af Staten. Uden altsaa at inblade mig paa, om det overhovedet vilde være ønskeligt at kunne faae gennemført en saadan Foranstaltning, om det vilde være principmæssigt, om det paa ethvert Punkt vilde være hensigtsmæssigt, og om Statens Control med Communernes Anliggender desuagtet kunde føres tilstrækkeligt, da der dog ikke kunde være Tale om ved Siden af denne valgte Borgemeester i en lille Kjøbstadcommune at bestille en særlig Statstilsynsmand, svarende, til Overpræsidenten i Kjøbenhavn, vil jeg henstille til det ærede Thing, om dette Skridt i ethvert Tilfælde skulde være saa nødvendigt, at man skulde udsætte Gjennemførelsen af de øvrige Foranstaltninger, der ere foreslaaede i dette Lovforslag, for at opnaae dette. Derfor Magistraten i en Kjøbstad, efter hvad jeg tidligere har udtalt for det ærede Thing, kun kom til at bestaae af Borgemeesteren alene, og dersom hans Stilling i Communalrepræsentationen indskrænkedes til at være sødt Formand, saa tror jeg ikke, at det vilde være et meget mærkeligt Indgreb i Communens Ret til selv at styre sine Anliggender, at der afgaves een Stemme, som ikke hidrørte fra et af Communen valgt Medlem. Det kunde mere gøres til Gjenstand for Strid, om det var principmæssigt rigtigt, at en saadan Stemme, som ikke er udgaaet fra Valg af Repræsentationen, afgaves, end der egentlig for Alvor kunde tillægges det nogen Betydning, nogen Fare for Communernes Selvstændighed, at der er en saadan Stemme i Repræsentationen.

Formanden: Folketingsmanden for Aarhus Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Ordf: Den Bemærkning, jeg vil gjøre, er, at uagtet jeg maa være den høitærede Minister Tak skyldig for den Stilling, han har indtaget til mange Sager, og uagtet jeg troer, at hans Udtalelser med Hensyn til Skolevæsenet, saaledes som jeg opfattede dem, ere af den Betskaffenhed, at man, naar de blot komme til et slyldigere Udtryk i Loven, maa være tilfreds, saa maa jeg dog tilstaae, at der er eet Punkt, hvor jeg i høt Grad beklager hans Stilling, og det er med Hensyn til Spørgsmaalet om Havnene. Jeg troer nu ligesvem, at den høitærede Minister ikke har Ret i den stricte eller bestemte Udtalelse, at Havnene ikke ere et kommunalt Anliggende. Det er ganske vist, at Staten betragter sig som staaende i et mere særligt Forhold til Havnene end til de forskjellige andre Institutioner i Communerne, men det er dog paa den anden Side anerkjendt, at Havnene høre under Communerne; det ligger jo allerede deri, at Havnecommissionerne ere sammensatte for det langt overveiende Antal af Medlemmer, valgte af Communalbestyrelserne og blandt Communernes Velgere, altsaa aldeles paa samme Maade som de tidligere omtalte Skolecommissioner, Fattigcommissioner etc., og naar den høitærede Minister siger, at der ikke med Rette kunde komme Bestemmelser om Havnene ind i denne Lov, fordi de ikke ere noget kommunalt Anliggende, skal jeg tillade mig at henvise ham til § 19 i Loven af 24de October 1837, der netop har denne Bestemmelse om Havnecommissionernes nuværende Sammensætning. Altsaa følger deraf, at Havnecommissionens fremtidige Maade at være paa ligesaavel kunde blive Gjenstand for Behandling under denne Lov. Havnecommissionen bestaaer som bekjendt af Borgemeesteren som Formand, af en Deel af Communalbestyrelsen valgte Medlemmer og endelig af et Medlem af Lovvæsenet. Denne sidste Mand maa jeg rigtig nok tilstaae, jeg aldeles ikke finder længere har sin Plads her; han er vistnok væsentlig kommen derind af Dvarantainehensyn, der ikke mere ere tilstede; der er ellers kun reent kommunale